

מתני' האונאה ארבעה כסף מעשרים וארבעה כסף לסלע שתות למקח. עד מתי מותר להחזיר עד כדי שיראה לתגר או לקרובו. הורה רבי טרפון בלוד האונאה שמונה כסף מעשרים וארבע כסף לסלע שליש למקח ושמחו תגרי לוד. ואמר להם כל היום מותר לחזור אמרו לו יניח לנו רבי טרפון במקומינו וחזרו לדברי חכמים:

שתות – אונאה

	פחות משתות – מחילה	יותר משתות – בטל מקח	
רבנן			
רבי טרפון	פחות משליש – מחילה	יותר משליש – בטל מקח	
שליש – אונאה			

גמ' אתמר רב אמר שתות מקח שנינו ושמואל אמר שתות מעות נמי שנינו:

	שוי שיתא בשבעה (שתות מקח: זוז)	שוי שיתא בחמשא (שתות מקח: זוז)	
	6 5 4 3 2 1	6 5 4 3 2 1	מקח
	אִנְיָא לִקְחָא	אִנְיָא לִמְכָרָא	
	⑦ ⑥ ⑤ ④ ③ ② ①	⑤ ④ ③ ② ①	מעות
כולי עלמא לא פליגי דבתר מקח אזלינן ואונאה הויא			
	שוי שבעה בשיתא שתות מקח: 1.16 זוז שתות מעות: זוז	שוי חמשא בשיתא שתות מקח: 0.83 זוז שתות מעות: זוז	
	7 6 5 4 3 2 1	? 5 4 3 2 1	מקח
	אִנְיָא לִמְכָרָא	אִנְיָא לִקְחָא	
	? ⑥ ⑤ ④ ③ ② ①	⑥ ⑤ ④ ③ ② ①	מעות
	לשמואל אונאה – לרב בטל מקח	לשמואל אונאה – לרב מחילה	

האונאה ארבעה כסף מעשרים וארבעה כסף לסלע שתות למקח.

	דזבין שוי עשרים – 20
בעשרין וארבעה – 24	שתות מעות – לוקח נתאנה
	דזבין שוי עשרים וארבעה – 24
בעשרים – 20	שתות מקח – מוכר נתאנה
	דזבין עשרים וארבעה – 24
בעשרין ותמניא – 28	שתות מקח – לוקח נתאנה

האונאה שמונה כסף מעשרים וארבע כסף לסלע שליש למקח

	דזבין שוי שיתסרי – 16
בעשרים וארבעה – 24	שליש מעות – לוקח נתאנה
	דזבין שוי עשרים וארבעה – 24
בשיתסר – 16	שליש מקח – מוכר נתאנה
	דזבין שוי עשרים וארבעה – 24
בתלתין ותריין – 32	שתות מקח – לוקח נתאנה